

Setkání k umisťování velkoplošných FVE v Ústeckém kraji

Ústí nad Labem
18. 7. 2024

Spolufinancováno Evropskou unií

TCUK Transformační centrum Ústeckého kraje

RRAUK Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje

ECUK

Transformační centrum Ústeckého Kraje – TCÚK

- je strategický projekt Ústeckého kraje (OPST) na podporu přechodu kraje k modernímu post-uhelnému regionu

- intenzivní spolupráce na tématu umisťování obnovitelných zdrojů energie

ECUK + RRA ÚK Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje

3. pilíř
Energetické centrum Ústeckého kraje / ECUK

4. pilíř
Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje /RRA ÚK

Navazujeme na:

léto 2023 – úvodní analýzu - kvalitativní šetření s představiteli samospráv

podzim 2023 – seminář pro obce ohledně decentralizované energetiky

zima 2024 – setkání s obcemi dotčenými 8. aktualizací ZÚR ÚK

léto 2024 – iniciace platformy pro řešení OZE v kraji

Účastníci setkání

Poslanci za Ústecký kraj

výbor pro ŽP, výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj

Ing. Eva Fialová

výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj -
- předseda podvýboru pro regiony v transformaci

Ing. Petr Liška

hospodářský výbor, podvýbor pro energetiku
a podvýbor pro regiony v transformaci

Ing. Michal Kučera

hospodářský výbor, podvýbor pro energetiku

Jaroslav Foldyna

Senátoři za Ústecký kraj

podvýbor pro regiony v transformaci

MVDr. Přemysl Rabas

podvýbor pro regiony v transformaci

Mgr. Martin Krsek

podvýbor pro regiony v transformaci

Bc. Hynek Hanza

zdroj: public domain

Účastníci setkání

Radní Ústeckého kraje

radní pro transformaci, oblast přípravy a realizace projektů
Mgr. Iva Dvořáková, LL.M.

náměstkyně hejtmana, oblast životního prostředí
Ing. Lubomíra Mejstříková, CSc., MBA

radní oblasti regionálního rozvoje, zemědělství a rozvoje venkova
Ing. Michal Kučera

radní pro oblast majetku a investic
Mgr. Bc. Tomáš Rieger

Vedoucí odborů Ústeckého kraje

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Ing. Irena Jeřábková, MPA

vedoucí odboru územního plánování a stavebního řádu
Ing. Hana Bergmannová

vedoucí odboru podpory podnikání, inovací a transformace
Ing. Iva Tomešová

zdroj: Autor Pavel Ševela, CC BY-SA 3.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=18345616

Účastníci setkání

Zástupci samospráv

místostarosta Bíliny
Ing. Karel Matuška

starosta Braňan
Petr Škanta

místostarosta Braňan
Ing. Lukáš Šťastný

starostka Března
Pavel Čížkovský

starosta Droužkovic
Ing. Zdeněk Národa

starostka Chabařovic
Mgr. Alena Vaněčková

starosta Krupky
Jan Kuzma

starosta Málkova
Zdeněk Zachar

starosta Oseka
Ing. Václav Krtek

starosta Spořic
Ing. Roman Brand

starosta Vrskmaně
Bc. Václav Hora

zdroj: public domain

Účastníci setkání

RRA ÚK

územní plánování a urbanismus
doc. Ing. arch. Veronika Šindlerová, Ph.D.

rekultivace a aplikovaná krajinná ekologie
Ing. Markéta Hendrychová, Ph.D.

regionální rozvoj a participace
Mgr. Linda Kovářová, Ph.D.

regionální rozvoj a participace
Mgr. Martina Hutárová

ochrana životního prostředí
Mgr. Michal Porteš

ECUK

ředitel ECUK
Ing. Vladimír Skalník

vedoucí oddělení
energetického managementu
Mgr. David Matuška

energetická manažerka Děčínsko
Ing. Zuzana Benediktová

energetická manažerka Mostecko
Mgr. Michaela Burdová

energetická manažerka Chomutovsko
Ing. Iva Brettschneiderová

energetický manažer Lounsko
Pavel Novák

energetický manažer Teplicko
Ing. Tomáš Myslivec

energetický manažer Ústecko
František Jakub

energetický manažer Litoměřicko
Radek Krůta

zdroj: public domain

Důvody setkání

1

OZE ano, udržitelně, strategicky a férově

2

nové otázky a agenda k řešení na státní, krajské a obecní úrovni

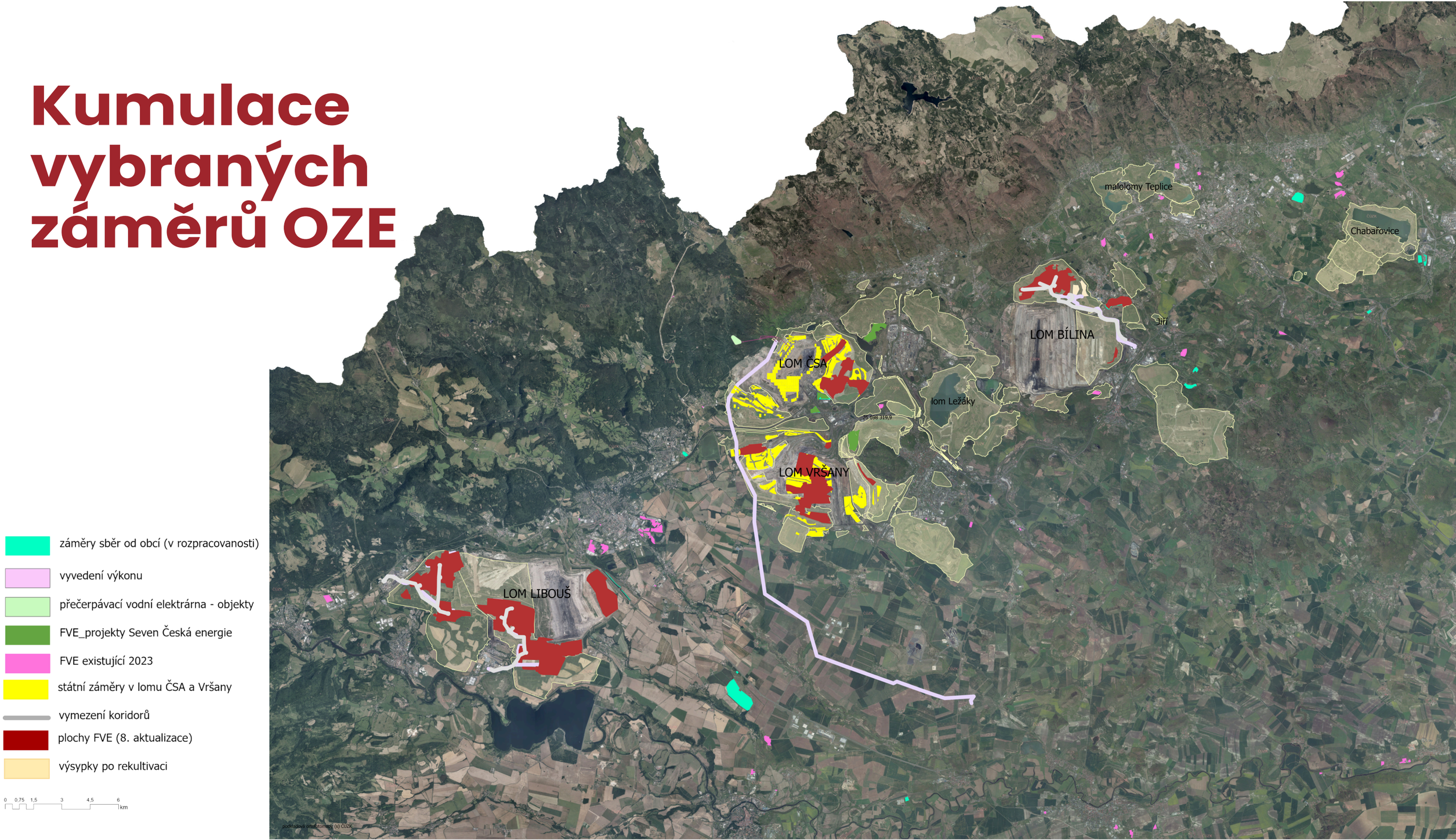
(př. tvorba koncepčních rozvojových dokumentů energetické, územně plánovací, revize a ošetření dopadů na životní prostředí, tvorba modelů kompenzačních opatření)

probíhající změny a úpravy legislativních nástrojů

přináší nestandardní situace a vstupují do působnosti samospráv

- **Green Deal**
- **směrnice RED III**
- **Lex OZE I**
- **Lex OZE II**
- **Green Deal**
- **směrnice RED III**
- **nový stavební zákon**

Kumulace vybraných záměrů OZE

Cíl setkání

1

setkání zainteresovaných aktérů napříč úrovněmi (státní, krajská, obecní) **a agendami** (územní plánování, ochrana životního prostředí, energetika atp.) **u jednoho stolu**

- přenos informací
- identifikace společných regionálních zájmů
- návrhy řešení
- sjednocené požadavky vycházející z Ústeckého kraje

2

aktuálně v Ústeckém kraji především **FVE**, ale v **blízké budoucnosti** potřeba řešit **další typy OZE** a další navazující transformační témata

Průběh setkání

prezentace 20 minut

shrnutí hlavních bodů ke kontextu diskuze

- celostátní úroveň
- krajská úroveň
- obecní úroveň

diskuze

shrnutí

a nastínění dalších možných kroků

zdroj: By Pere López Brosa - Own work, CC BY-SA 4.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=136720122

Celostátní úroveň

LEX OZE I (zákon 19/2023 Sb.)

- účinnost od 1.1.2023
- úprava definice výrobny elektřiny
- zvýšení limitu instalace z 10 kW
  na 50 kW bez licence
  (dodržování požárních a jiných bezpečnostních standardů - vyhláška MPO s HZS)
- FVE do 50 kW
  nevyžaduje územní rozhodnutí, ani souhlas
- FVE do 50 kW (na střeše)
  bez ohlášení a stavebního povolení
- technická infrastruktura
  =
  veřejná infrastruktura

LEX OZE II (zákon 469/2023 Sb.)

- účinnost od 1.7.2024

  (prováděcí předpisy - Vyhláška o měření, Pravidla trhu s elektřinou, 1.8.2024)

- zaměření na komunitní energetiku a sdílení elektřiny

- transpozice Evropské legislativy
  - společenství pro obnovitelné zdroje (Směrnice RED II)
  - občanské energetické společenství (Směrnice 2019/944)
  - aktivní zákazník „prosumer“ (Směrnice 2019/944)
  - bezplatná registrace u EDC (od 1.7.2024)
  - sdílení vyrobené elektřiny
  - EDC (elektroenergetické datové centrum)

LEX OZE III

- agregace, akumulace, flexibilita …
  (transpozice EU směrnice 2019/944)
- v PS PČR

zdroj: public domain

- rostoucí spotřeba elektrické energie v ČR (do roku 2040 o 30-76 %) - info ČEPS

Transformace české energetiky podle NEKP*

*Aktualizace scénáře a jeho výsledků by měla být dokončena do 6/2024

2030

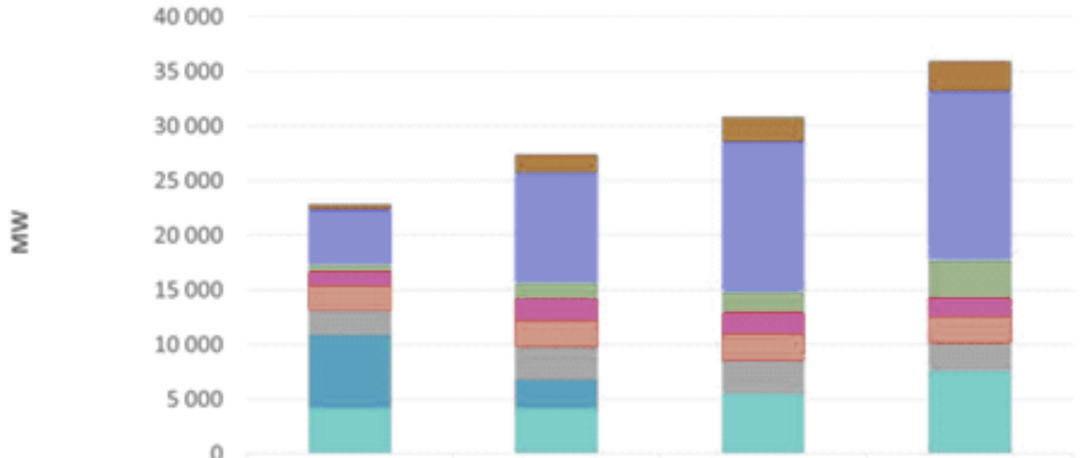
- Značný nárůst instalovaného výkonu FVE
  - FVE – 10 GW
  - VTE – 1,5 GW
- Postupný odchod od uhlí a konverze tepláren podle harmonogramu programu HEAT

2035

- Spuštění nových jaderných zdrojů
  - včetně SMR
- Konec výroby elektřiny z uhlí

2040

- Další nárůst OZE
  - FVE – 15,4 GW
  - VTE – 3,5 GW
- Náhrada dosluhujících jaderných zdrojů novými

	NEKP 2025	NEKP 2030	NEKP 2035	NEKP 2040
Palivové články	0 MW	0 MW	0 MW	0 MW
Bateriová akumulace	556 MW	1 723 MW	2 334 MW	2 832 MW
Fotovoltaické elektrárny	4 950 MW	9 999 MW	13 642 MW	15 414 MW
Větrné elektrárny	614 MW	1 485 MW	1 921 MW	3 465 MW
Ostatní OZE	1 369 MW	1 976 MW	1 933 MW	1 688 MW
Vodní a přečerpávací elektrárny	2 247 MW	2 431 MW	2 431 MW	2 431 MW
Plynové zdroje	2 221 MW	2 923 MW	3 122 MW	2 596 MW
Uhelné zdroje	6 842 MW	2 815 MW	0 MW	0 MW
Jaderné elektrárny	4 047 MW	4 047 MW	5 453 MW	7 543 MW

Stavební zákon č. 283/2021 Sb.

- od ledna 2023 nově platí, že:

  výrobny a zdroje elektrické energie jsou veřejnou infrastrukturou sloužící veřejné potřebě [§ 10 odst. (1)]

- pro účely umístění výroben a zdrojů elektrické energie lze nově vyvlastňovat [§ 11 + § 170]

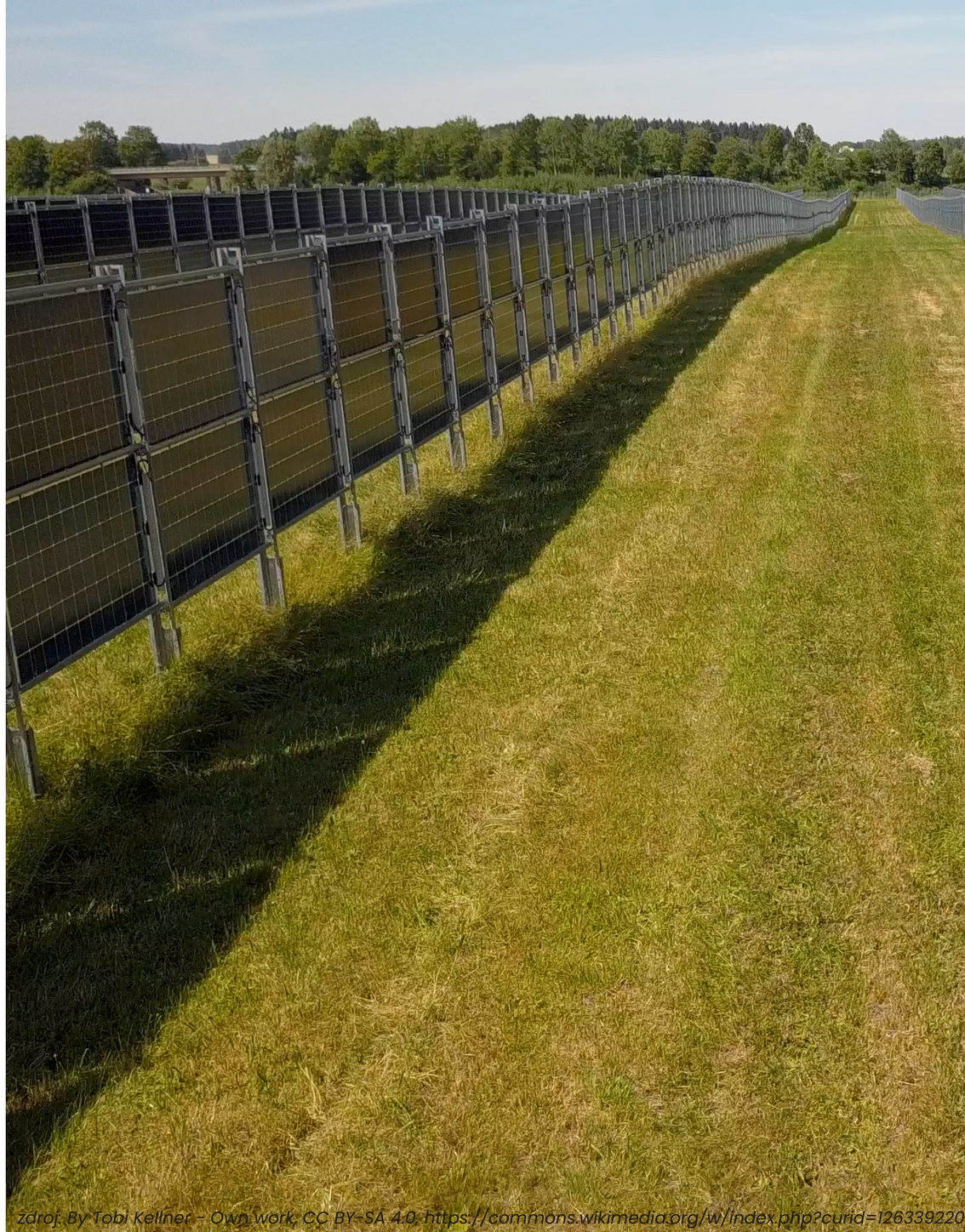
- jedná se nově o veřejný zájem, který může být (po prokázání) nadřazený jinému veřejnému zájmu (zjednodušuje odůvodňování vymezování ploch pro daný účel)

- lze nově umístit všude tam, kde územní plán připouští umísťování technické infrastruktury

Akcelerační zóny

- Státem vymezované oblasti k ukotvení zrychleného rámce instalce OZE v území - základní filtry územní ochrany včetně kulturních prvků a ochrany půdního fondu.
- I zde ale nutný standardní povolovací proces a posuzování veřejných zájmů - ty nemusí být na první pohled zřejmé - např. Narativ výsypky = odevzdaní zničená krajina vhodná pro plošné OZE.
- Karta akcelerační zóny - individuální nastavení limitů OZE v dané akcelerační zóně - důležitý nástroj pro moderaci a “vyvážené/koncepční” vymezování ploch.

zdroj: By Tobi Kellner - Own work, CC BY-SA 4.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=126339220

Krajská úroveň

“Aby byl rozvoj území udržitelný, musí být koncepční”

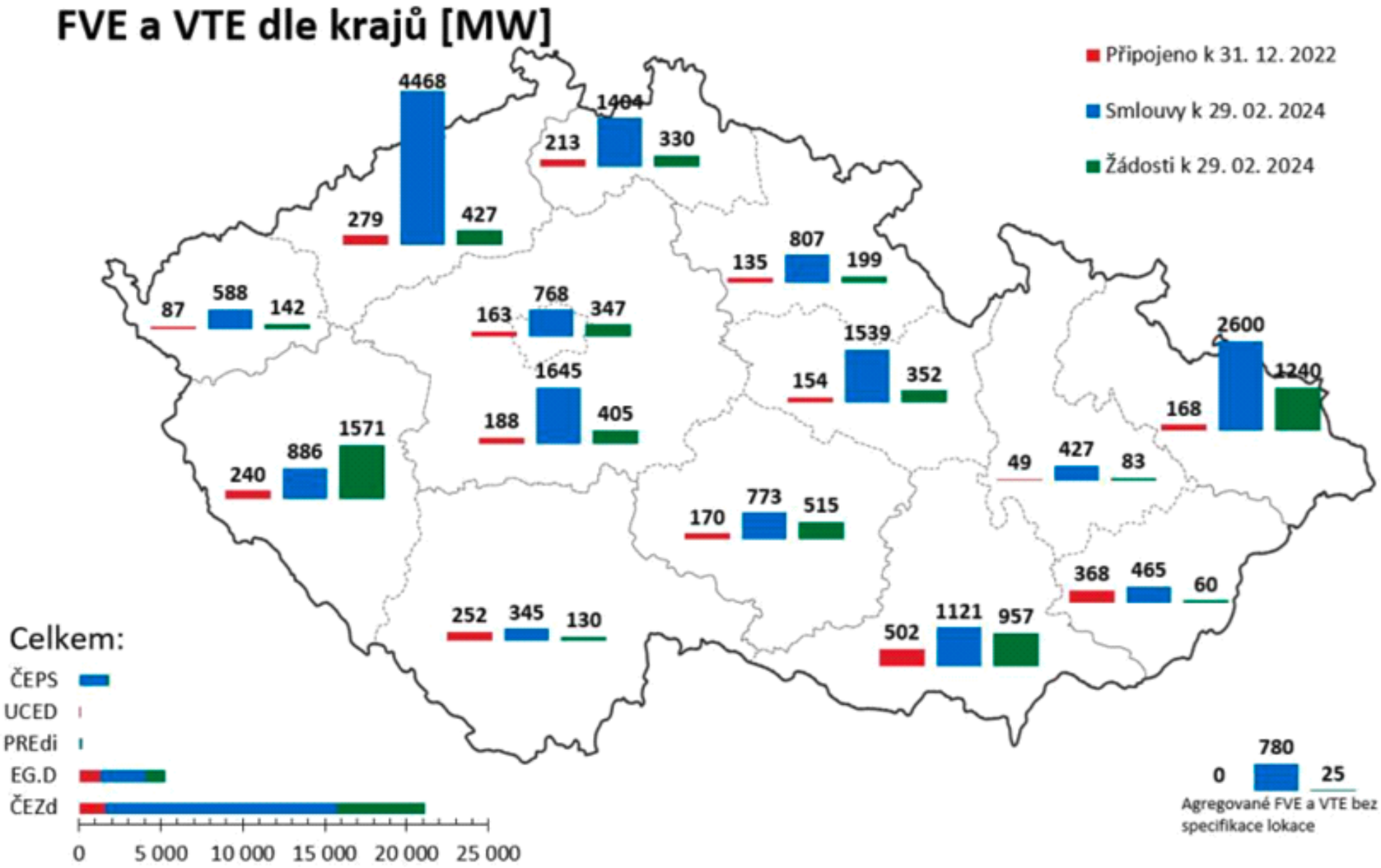
- Předpokladem jakýchkoliv změn v území má být jejich soulad se stanovenou celkovou koncepcí rozvoje daného území.
- Změny v území se nesmí dít nahodile, nekoordinovaně a tudíž nekoncepčně.
- Rozvoj kraje “má ve svých rukou” krajské zastupitelstvo, protože **rozhoduje o pořízení změny zásad územního rozvoje i o vydání změny zásad územního rozvoje!**
  (s výjimkou záměrů celostátního či mezinárodního významu vymezených v Politice územního rozvoje nebo Územním rozvojovém plánu)
- Nekoncepční změny, které nastanou, budou nevratné!

Na transformaci území Ústeckého kraje musí být vedení kraje dobře koncepčně připravené (územní studie?).

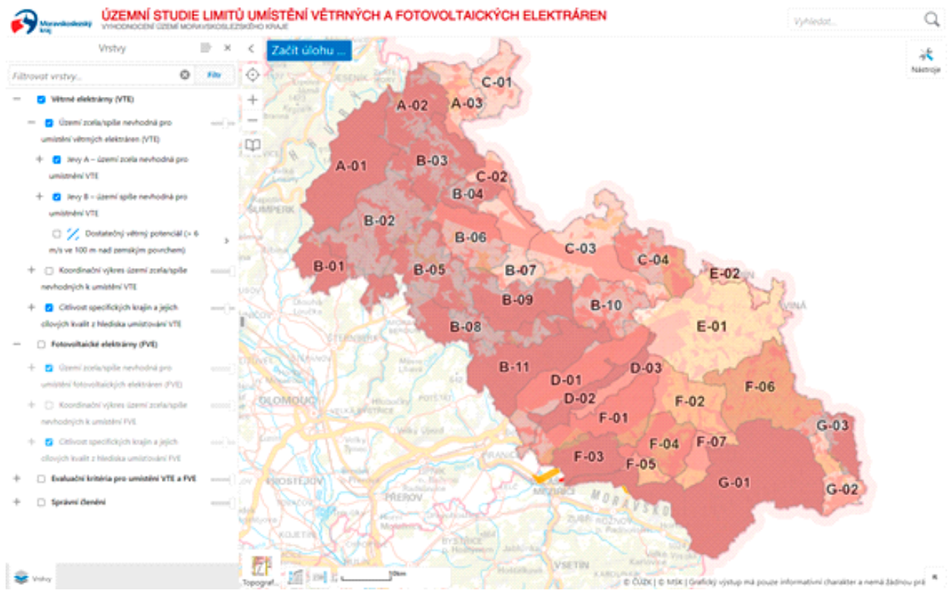
*Územní studie jako nástroj akceptovatelné/spravedlivé implementace OZE - **go to** vs. **no go zóny***

(znalost vlastního území - posttěžební krajina jako krajinný pilíř zajišťující plnění pro lidi důležitých ekosystémových funkcí, udržování klimaticky odolné krajiny se schopností retence vody a ochranu specifické pestrosti krajiny a biodiverzity Ústeckého kraje)

08/2023 - FVE VN/VVN - 14,3 GW (zasmluvněno), 7 GW (v řešení) - info ČEZ Di

Moravskoslezský kraj

Cíle
do roku 2028

10 MWp z FVE 11 GWh
20 % roční spotřeby krajských objektů

návratnost 4 až 6 let, 300 mil. Kč
cca 4 MWp již ve fázi projektové přípravy

3 větrníky
10 MWp z VTE 22 GWh
40 % roční spotřeby krajských objektů

návratnost 4 až 6 let, 400 mil. Kč

60 % spotřeby eletřiny krajských objektů je dodáváno z vlastních OZE

Lídr v ČR mezi kraji ve výrobě OZE

Metodika

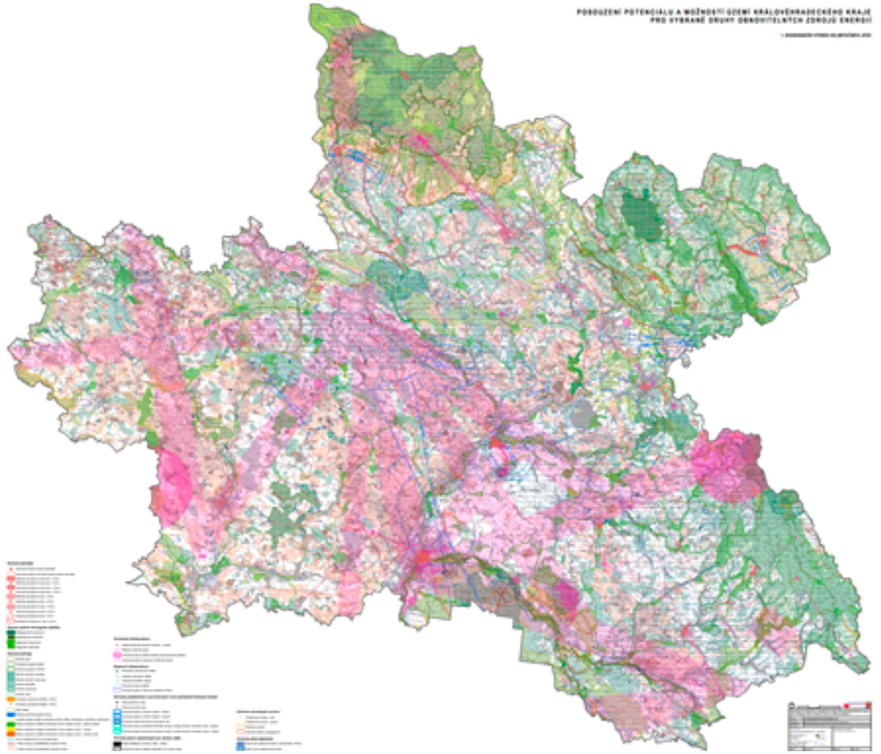
Cílové hodnoty vedou k maximálnímu pokrytí spotřeby krajských objektů **ze solárních elektráren** umístěných na jejích střechách za podmínky **nejvýše 20% přetoků.**

Předpoklady

Podíl distribučního poplatku na ceně elektřiny se bude zvyšovat, proto je zásadní usilovat o co největší soulad mezi výrobou a spotřebou a minimalizovat přetoky mezi krajskými objekty.

Výpočet vychází ze současné spotřeby a **předpokládá pomalou elektrifikaci** vytápění, klimatizací či automobilové dopravy. Předpoklad rychlejší elektrifikace by vedl k doporučení vyšších cílů.

Královéhradecký kraj

Jihomoravský kraj

Obecní úroveň

Územní plán

- **Záměry (plochy a koridory) vymezené v zásadách územního rozvoje musí být “převzaty” do územních plánů.**

  (mohou být zpřesněné, ale každé zpřesnění musí být zdůvodněno; záměry ze zásad územního rozvoje nelze v územním plánu nevymezit !)

- obce musí být velmi aktivní při pořizování změn zásad územního rozvoje

zdroj: By Tobi Kellner – Own work, CC BY-SA 4.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=126339220

Kompenzace

- společenská zodpovědnost / Corporate social responsibility (CSR)
- plánovací smlouvy
- co je možné/příklady praxe:
  - podíl na výrobě pro komunální/ komunitní využití (10%)
  - finanční kompenzace (FVE/VTE), dlouhodobá/jednorázová
  - podpora spolků (sport, kultura, komunitní život…)
  - mobiliář (hřiště, chodníky, lavičky, VO…)

zdroj:By Agrivoltaisme - Own work, CC BY-SA 4.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?

Kompenzace

cena silové elektřiny (MWh)	**1 218**	výkup 2023 (průměr spotu 04-10/23 v čase 8-16hod byl 1 968/MWh)
ziskovost (% z tržeb)	**10%**	
CSR - kompenzace (% ze zisku)	**20%**	
koef (MWh/kWp)	**0,922**	78 hod off (2023)
kWp/ha	**500**	

Plochy OZE

874 801,53

pozemek	plocha m2	kWp	MWh	tržby (Kč)	zisk (Kč)	CSR - kompenzace (Kč)
	36 625	1 831,25	1 688,41	2 056 486,43	205 648,64	41 129,73
	13 330	666,50	614,51	748 476,83	74 847,68	14 969,54
	28 731	1 436,55	1 324,50	1 613 239,90	161 323,99	32 264,80
	9 607	480,35	442,88	539 431,13	53 943,11	10 788,62
	88 293	**4 414,65**	**4 070,31**	**4 957 634,29**	**495 763,43**	**99 152,69**

pozemek	plocha m2					
	5 374	268,70	247,74	301 749,03	30 174,90	6 034,98
	59 045	2 952,25	2 721,97	3 315 364,94	331 536,49	66 307,30
	51 940	2 597,00	2 394,43	2 916 420,61	291 642,06	58 328,41
	12 090	604,50	557,35	678 851,08	67 885,11	13 577,02
	15 763	788,15	726,67	885 089,30	88 508,93	17 701,79
	94 272	4 713,60	4 345,94	5 293 353,95	529 335,39	105 867,08
	6 030	301,50	277,98	338 583,29	33 858,33	6 771,67
	1 448	72,40	66,75	81 304,91	8 130,49	1 626,10
	1 787	89,35	82,38	100 339,69	10 033,97	2 006,79
	247 749	**12 387,45**	**11 421,23**	**13 911 056,80**	**1 391 105,68**	**278 221,14**

pozemek	plocha m2					
	116 558	5 827,90	5 373,32	6 544 708,39	654 470,84	130 894,17
	47 092	2 354,60	2 170,94	2 644 206,38	264 420,64	52 884,13

Diskuze

Diskuze

- potřeba řešit absenci koncepční a územní studie?
- jak na kompenzační opatření?
- jednání s velkými investory?
- příprava na další aktualizace ZÚR ÚK?
- potřeba postupovat koordinovaně a jednotně za region?
- zájem o pracovní platformu?
- kdo-co-kde řeší?

Kontakty

- **David Matuška / 774 960 997 / matuska@ecuk.cz**
- **Martina Hutárová / 724 749 140 / hutarova@rra.cz**

Dokument **“Umisťování OZE v Ústeckém kraji “** ke stažení na:

https://rrauk.cz/tcuk/umistovani-oze-v-usteckem-kraji/

TCÚK Transformační centrum Ústeckého kraje
www.tcuk.cz

RRAÚK Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje
www.rrauk.cz

ECÚK
www.ecuk.cz